

FÖRENINGEN GOTLANDSTÅGET
GOTLANDS HESSELBY JERNVÄG

GHJF 8 UTBILDNING

Föreskrift
Utgåva 10
Dokumentansvarig:
GHJ Trafiksäkerhetsansvarig

Omfattar 32 sidor
Gäller fr.o.m. 2025-10-01
Utskriven 2025-09-30

0. Innehållsförteckning

0. Innehållsförteckning	2
1. Dokumentinformation	4
1.1 Syfte	4
1.2 Utgivning och ändring	4
1.3 Tilldelning	4
1.4 Dokumenthistorik.....	4
2. Allmänt.....	5
2.1 Grundutbildning	5
2.2 Repetitionsutbildning	5
2.3 Kompletteringsutbildning	6
2.4 Kompetensnämnden.....	7
2.5 Lärare	7
2.6 Inlånad personal	7
2.6.1 MRO-personal.....	7
2.6.2 Övrig inlånad personal	8
2.7 Erfaren personal	8
3. Allmänt om utbildningsplanerna.....	9
3.1 Innehåll	9
3.2 Grundkunskaper	9
3.3 Examination	9
3.4 Bedömning	9
3.5 Dokumentation.....	10
3.6 Registerhållning	10
3.7 Utvärdering	10
4. Utbildningar.....	11
4.1 Allmän introduktionskurs (A).....	12
4.2 Trafiksäkerhetsrelaterade utbildningar.....	13
4.2.1 Trafikutbildning I (T1).....	13
4.2.2 Trafikutbildning II (T2)	14
4.2.3 Trafikutbildning III (T3).....	15
4.3 Ämnesspecifika utbildningar	16
4.3.1 Arbetsansvarig (AA).....	16
4.3.2 Banarbetare (Barb).....	17
4.3.3 Besiktare bana (Bebana)	18
4.3.4 Förare motorlok (Motf).....	20
4.3.5 Eldare ånglok (Ånge).....	22
4.3.6 Förare ånglok (Ångf)	24
4.3.7 Reparatör dragfordon (Dragrep)	25

4.3.8 Besiktare dragfordon (Bedrag)	27
4.3.9 Reparator vagnar (Vagnrep).....	28
4.3.10 Besiktare vagnar (Bevagn).....	29
4.3.11 Besiktare Signal (Besign)	30
4.3.12 Signalreparator (Sirep).....	31
4.3.13 Tågpersonal (Tps).....	32

1. Dokumentinformation

1.1 Syfte

Syftet med detta dokument är att redogöra för de krav på utbildning, examination som föreningen har. I det ingår även föreningens utbildningsplaner och förkunskapskrav för utbildningarna. Dokumentet ingår i GHJF 1 Säkerhetsstyrningssystem.

1.2 Utgivning och ändring

GHJ (Gotlands Hesselby Jernväg) Trafiksäkerhetsansvarig ansvarar för utgivning och ändring av innehållet i dokumentet. Vid ändring av dokumentet ska en ny version ges ut – ändringstryck i form av lösa blad eller bläckändringar förekommer inte.

Förändringar markeras i ny utgåva med lodrät streckmarkering till vänster om texten.

1.3 Tilldelning

Dokumentet tilldelas medlemmar av GHJ Järnvägsbyrå, GHJ kompetensnämnd och lärare för utbildningarna i dokumentet via <http://forening.gotlandstaget.se/trafikforeskrifter/>

1.4 Dokumenthistorik

Utgåva 1 av GHJF 8 Utbildning utarbetades av Rasmus Axelsson 2007.

Utgåva 2 – 4 av GHJF 8 utarbetades av Daniel Åhlén 2012 med smärre ändringar pga. nytt säkerhetstillstånd.

Utgåva 5 och 6 utarbetades av Lars Flemström och Daniel Åhlén 2013, och omfattar förändringar i kap. 2, 4.3.3 och 4.3.11

Utgåva 7 utarbetades av Säkerhetsgruppen våren GHJ 2016 som ett led i revision av GHJ säkerhetsföreskrifter. Inga utbildningsplaner har ändrats.

Utgåva 8 utarbetades av Säkerhetsgruppen GHJ vintern 2018.

Utgåva 9 utarbetades av Säkerhetsnämnden GHJ vintern 2023.

Utgåva 10 utarbetades av Säkerhetsnämnden GHJ hösten 2025.

Trafikutövare har ändrats till järnvägsföretag och program för repetitionsutbildning har lagts till.

2. Allmänt

Bestämmelserna gäller för de tjänster vid GHJ som har till uppgift

att leda eller övervaka spårtrafik

att framföra fordon

att utföra växling och rangering

att utöver ovanstående ombord på tåg eller motsvarande utföra åtgärder enligt GHJs dokument

att utföra åtgärder enligt GHJs dokument vid fordonsfärder och arbeten i spåranläggningar

att bedöma det trafiksäkerhetsmässiga tillståndet hos fordon och spåranläggningar med avseende på tekniska funktioner.

I dagsläget omfattas befattningarna stationskarl, tillsyningsman för A-arbete, bromsare, växlingsledare, tågklarerare, arbetsansvarig, banarbetare, besiktare bana, förare motorlok, eldare ånglok, förare ånglok, reparatör dragfordon, besiktare dragfordon, reparatör vagnar, besiktare vagnar, signalreparatör, konduktör och tågbefälhavare av bestämmelserna i detta dokument.

Arbetsuppgifterna för dessa befattningar framgår av GHJF 7 Organisation och ansvar samt i övriga GHJs dokument.

Dessa arbetsuppgifter får bara utföras av den som genomgått utbildning enligt detta dokument och som blivit godkänd, samt uppfyllt hälsokrav jml. TSFS 2019:112 som finns redovisade i GHJF 9.

För att en person som inte har genomgått en sådan utbildning ska få utföra en av dessa arbetsuppgifter, måste en annan person som är godkänd för arbetsuppgiften övervaka eller kontrollera att arbetet sker på ett sånt sätt att trafiksäkerheten kontinuerligt säkerställs. Trafiksäkerhetsansvaret får då flyttas över på den övervakande eller kontrollerande personen.

2.1 Grundutbildning

Personalen ska genomgå en grundutbildning som ger den kompetens som behövs för att kunna utföra arbetsuppgifterna på ett trafiksäkert och effektivt sätt.

Kompetens upphör att gälla om man inte tillämpar den inom tre månader efter avslutad utbildning, eller om man inte praktiserar 5 gånger under 24 månader i sin Sjö-mässigt högsta befattning. Dessutom skall man genomgå den årliga repetitionsutbildningen med tillhörande diagnostiskt prov.

2.2 Repetitionsutbildning

Syftet med periodiska repetitionsutbildningar är att hålla en persons kompetens och säkerhetsmedvetande på den tänkta nivån för arbetsuppgiften. En person ska genomgå en repetitionsutbildning

när det har gått högst 12 månader sedan den senaste repetitions-
utbildningen

när denne inte har utfört arbetsuppgiften under de senaste 24 månaderna

när en person själv anmäler att denne inte längre anser sig ha de nöd-
vändiga kunskaperna och färdigheterna för uppgiften

när kompetensnämnden bedömer att personen inte längre anser sig ha de
nödvändiga kunskaperna och färdigheterna för uppgiften

när en person har tagits ur tjänst p.g.a. MRO säo § 20:4

Inför repetitionsutbildningen ansvarar Trafikchefen (Tc) för att ta fram ett
program över innehållet i repetitionsutbildningen. Programmet ska
dokumenteras skriftligt och sparas i fem år av Tc.

Repetitionsutbildningen är obligatorisk för all personal som uppfyller något
av kraven ovan. Utbildningen avslutas med ett skriftligt prov som utformas
olika efter de tre nivåerna Trafikutbildning I-III. En person med behörighet i
flera nivåer behöver bara göra provet för den högsta av dessa – en tågbefäl-
havare behöver därmed bara göra provet för Trafikutbildning II trots att
denne kan tjänstgöra som bromsare. En person som inte fått godkänt på
provet måste genomgå ett nytt prov.

Innan en person som inte genomfört en repetitionsutbildning under mer än
12 månader ska träda i tjänst måste en fördjupad repetitionsutbildning gen-
omföras som följs av både ett muntligt och ett skriftligt prov.

Repetitionsutbildningar bör förläggas så att all berörd personal hinner bli
utbildad innan den ordinarie sommartrafiken startar. Det är viktigt att man
vid repetitionsutbildningar belyser de situationer i dokumenten som kan be-
traktas som onormala, d.v.s. kunskaper som inte tillämpas regelbundet.

Under repetitionsutbildningen skall det informeras om larmrutiner samt
tillbud och olyckor som sker inom den egna och vid liknande verksamheter
för att förebygga felaktiga beteenden och olyckor.

2.3 Kompletteringsutbildning

Syftet med en kompletteringsutbildning är att vid behov tillföra sådant som
har ändrats eller har tillkommit under perioden sedan den senaste ut- eller
fortbildningen.

Kompletteringsutbildningar ska genomföras när en väsentlig förändring
av arbetsuppgiften eller de dokument som hör samman med den har skett.
Kompletteringsutbildningar som rör planerade förändringar kan med fördel
samordnas med de periodiska repetitionsutbildningarna. Förändringar av
akut karaktär kan kräva omedelbara utbildningsinsatser, t.ex. om brister i
regler avslöjas genom olyckor eller tillbud.

Kompletteringsutbildningen avslutas med ett skriftligt prov som utformas efter utbildningens innehåll. En person som inte fått godkänt på provet måste genomgå ett nytt prov.

2.4 Kompetensnämnden

GHJ kompetensnämnd leder all utbildning övergripande. Kompetensnämnden utser lärare, ställer kraven på proven, registrerar provresultaten, m.m. enligt GHJF 7 Organisation och ansvar.

2.5 Lärare

Valet av lärare för en kurs är till stor del avgörande för hur kursen faller ut. Därför är det av största vikt att valet av lärare blir rätt.

Lärare i kurser enligt detta dokument utses av kompetensnämnden enligt kraven i respektive utbildningsplan. Kompetensnämnden bör göra sådana efterforskningar om varje lärare att nämnden kan göra de bedömningar av lärarens förmåga som behövs. För lärare som normalt inte är verksam vid GHJ bör kompetensnämnden begära in intyg eller referenser för att göra säkra bedömningar.

Lärarna ska generellt ha goda eller mycket goda kunskaper inom sitt utbildningsområde och vara kända som goda föredömen. Lärare måste ha en viss pedagogisk förmåga för att kunna leda kurser på bästa sätt. Vidare krävs att lärare har ett gott omdöme och förmåga att förstå andra människor såväl som att kunna göra objektiva bedömningar.

2.6 Inlånad personal

Med »inlånad personal« menas personal i trafiksäkerhetstjänst som tillfälligtvis tjänstgör vid GHJ och som har genomgått utbildning vid något annat järnvägsföretag som är godkänd av Transportstyrelsen.

Innan inlånad personal med utbildning vid och erfarenhet från en annan järnväg tas i tjänst vid GHJ ska kompetensnämnden göra en bedömning av personens kompetens.

Den inlånade ska enligt GHJF 9 Hälsokrav för personal med trafiksäkerhetstjänst även lämna kompetensnämnden skriftligt intyg om sitt hälsotillstånd enligt TSFS 2019:112.

2.6.1 MRO-personal

Innan inlånad personal från ett järnvägsföretag som tillämpar MRO säo tas i tjänst vid GHJ, ska kompetensnämnden begära intyg om dennes formella utbildningsnivå och den senast genomförda repetitions- eller fortbildning i

MRO säo med resultat samt, om det bedöms nödvändigt, intyg om andra genomförda utbildningar hos det andra järnvägsföretaget.

Utefter detta fattar kompetensnämnden ett skriftligt beslut om eventuellt tillstånd för den inlånade att tjänstgöra vid GHJ med eller utan ytterligare utbildningar och restriktioner.

2.6.2 Övrig inlånad personal

Utöver avsnittet ovan gäller att personal från ett järnvägsföretag som inte tillämpar MRO säo ska lämna in intyg om den senast genomförda repetitions- eller fortbildning i det järnvägsföretagets säkerhetsdokument.

I tveksamma fall får kompetensnämnden begära in det andra järnvägsföretagets säkerhetsdokument innan skriftligt beslut om eventuellt tillstånd tas för den inlånade att tjänstgöra vid GHJ med eller utan ytterligare utbildningar och restriktioner.

2.7 Erfaren personal

Med »erfaren personal« menas personal i trafiksäkerhetstjänst som har genomgått utbildning vid något annat järnvägsföretag som är godkänt av Transportstyrelsen och som mer permanent än »inlånad personal« enligt ovan önskar tjänstgöra vid GHJ.

Innan sådan erfaren personal ska tas i tjänst vid GHJ ska kompetensnämnden göra en bedömning av personens kompetens likt avsnitten 2.6.1 MRO-personal och 2.6.2 Övrig inlånad personal beroende på om det andra järnvägsföretaget tillämpar MRO säo eller inte.

Personen ska enligt GHJF 9 Hälsokrav för personal med trafiksäkerhetstjänst även lämna kompetensnämnden skriftligt intyg om sitt hälsotillstånd enligt TSFS 2019:112.

3. Allmänt om utbildningsplanerna

För varje utbildning som berör trafiksäkerheten vid GHJ ska det finnas en utbildningsplan fastställd av GHJ kompetensnämnd.

3.1 Innehåll

Utbildningsplanen ska minst innehålla uppgifter om

identifierande beteckning

utbildningens mål

nödvändiga förkunskaper

kursens innehåll

kurstid – fördelad på teori och praktik

maximalt deltagarantal

krav på lärarkompetens

principer för examination

krav på tillämpning i anslutning till den genomförda utbildningen

Utbildningsmålet bör klart ange den kompetens som avses.

3.2 Grundkunskaper

Innan en person påbörjar en utbildning ska läraren säkerställa att de har de förkunskaper som framgår av den aktuella utbildningsplanen. För att en person ska få påbörja en trafiksäkerhetsrelaterad kurs måste denne ha fyllt 18 år och myndig samt ha oklanderlig vandel och kunna uppfylla kraven i GHJF 9 Hälsokrav för personal med trafiksäkerhetstjänst.

3.3 Examination

Alla utbildningar ska innehålla en examination som avgör om eleven uppnått utbildningens mål. Den ska omfatta teoretiska kunskaper och i förekommande fall även praktiska färdigheter. Examinationen ska normalt vara skriftlig men den får genomföras med andra metoder under förutsättning att läs- och skrivkunnsighet inte krävs för de aktuella arbetsuppgifterna.

Vid omprövning efter en underkänd examination, får det nya provet inte enbart innehålla en kontroll av det som föranledde det tidigare underkännandet.

3.4 Bedömning

Attityden har en stor inverkan på om en person uppnår ett utbildningsmål och hur denne fungerar i sina arbetsuppgifter efter en utbildning. Attityden kan dock inte bedömas enbart vid examinationstillfället, utan bör bedömas kontinuerligt. Trots godkänt resultat vid examinationen kan en person visa

sig vara olämplig för en arbetsuppgift. Attityden kan också, av olika skäl, förändras med tiden. Det bör vara en naturlig del av en lärares uppgift att bedöma elevens attityd under hela utbildningstiden.

Därefter bör avdelningschefer och mästare ständigt vara observanta på hur attityden påverkar personens sätt att utföra sina arbetsuppgifter.

Man ska särskilt ge akt på personens

- attityd till säkerhetsfrågor
- attityd till resande och besökare
- samarbetsförmåga
- förmåga att ta och ge order
- förmåga att hänge sig åt arbetsuppgiften
- stresstålighet

Brister personen allvarligt i attityden till tjänsten bör kompetensnämnden kontaktas för förslag på åtgärder.

3.5 Dokumentation

Efter varje genomförd utbildning ska resultatet dokumenteras.

Av dokumentationen ska det framgå

- utbildningsplanens innehåll
- utbildningens namn
- deltagarens namn
- lärarens namn
- plats och datum för utbildningen
- uppnådd kompetens
- resultat från examination

Dokumentationen ska arkiveras i minst 10 år och den tillhörande utbildningsplanen minst 10 år från det att planen upphört att gälla.

3.6 Registerhållning

Kompetensnämnden ansvarar för att föra register över personalens kompetens, hälsotillstånd och senaste fortbildning i trafiksäkerhetsfrågor.

Uppgifterna ska vara tydliga, lättillgängliga och gärna ordnade efter personen.

3.7 Utvärdering

Efter att utbildning har avslutats ska den utvärderas på initiativ och under ansvar av läraren. Utvärderingen ska sammanställas av kompetensnämnden för att motivera förändringar och förbättringar av utbildningen. Väsentliga förändringar i utbildningarna ska motiveras och dokumenteras av kompetensnämnden.

4. Utbildningar

De trafiksäkerhetsrelaterade utbildningarna vid GHJ är i uppdelade i flera steg och för att få fortsätta upp ett steg krävs det att det undre steget är avklarat. Undantag kan göras av kompetensnämnden för s.k. inlånad personal enligt avsnittet 2.6 Inlånad personal.

Utbildningarna förutsätter att alla elever tar ett visst mått av eget ansvar och själva studerar utdelat material mellan tillfällena för undervisning.

Den första allmänna introduktionskursen ska ge orientering om hur järnvägar i allmänhet och GHJ i synnerhet fungerar. Efter kursen ska man kunna »känna igen sig« i miljön kring järnvägen så väl att intresse väcks för att fortsätta utbilda sig. Kursen ska ligga till grund för alla befattningar såväl med som utan trafiksäkerhetsrelaterat ansvar. Därför bör läraren eftersträva att inte ta upp frågor som rör trafiksäkerheten i mer specifika ordalag.

De rent trafiksäkerhetsrelaterade utbildningarna ska sedan ge nödvändiga kunskaper i de trafiksäkerhetsdokument som GHJ tillämpar i tre olika nivåer. Den första sådana kursen (T1) börjar med utbildningar till befattningar där man i princip enbart tar emot och utför uppgifter på någon annans order men med ett eget ansvar.

Efter detta kan man gå vidare till den andra nivån (T2) där man genomgår utbildning till en befattning som ställer högre krav på ansvar och initiativförmåga.

Slutligen når man den tredje och sista nivån (T3) av de trafiksäkerhetsrelaterade utbildningarna och man får sedan beordra och leda den ordinarie trafiken vid GHJ.

Tanken med utbildningssystemet är skapa en säkerhetsmedveten och kunnig personal som vet vad som ska göras och varför det är viktigt att följa bestämda dokument och mål.

Parallellt med eller oberoende av de rena trafiksäkerhetsrelaterade utbildningarna kan man gå avdelningsspecifika utbildningar för att nå rent praktiska kunskaper inom respektive avdelning.

4.1 Allmän introduktionskurs (A)

BESLUTSDATUM 2007-02-08	EXAMINATION Muntligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Intresse	NIVÅ FÖR GODKÄNT Efter lärarens bedömning
ANTAL DELTAGARE 2-10 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Goda ämneskunskaper

MÅLGRUPP Personer som är intresserade att bli aktiva vid GHJ.
MÅL Deltagarna ska ges en grundläggande introduktion till järnvägarna på Gotland och i världen ur såväl historisk som nutida belysning för att skapa förståelse för dess drift och organisation med fokus på GHJ.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING Inga särskilda.
ÖVRIGT Kurs A är grunden för all utbildning vid GHJ och bör ges så snart personer visar intresse att bli aktiv vid GHJ.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg En normal järnvägs funktion och drift	1 tim	
Järnvägens historia Järnvägarnas tillkomst och utveckling Museijärnvägarnas historia Gotlands järnvägshistoria	1,5 tim	
Museijärnvägens organisation Järnvägsstyrelsen och lagstiftningen MRO och museijärnvägarna	1 tim	
GHJ och Föreningen Gotlandståget Tillkomst och utveckling Verksamhet och organisation Klädsel och förhållningssätt Vistas i spår	2 tim	
Praktik Visning av lokaler, bana och fordon		1 tim
Muntligt prov	1 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	7 tim	1 tim

4.2 Trafiksäkerhetsrelaterade utbildningar

4.2.1 Trafikutbildning I (T1)

BESLUTSDATUM 2012-06-01	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs A	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-12 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Lägst kurs T2, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är intresserade att bli aktiva i järnvägstrafiken vid GHJ.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som bromsare, stationskarl och tillsyningsman för A-arbete.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING En egen tur som bromsare och en egen tur som stationskarl eller tillsyningsman för A-arbete under handledning.
ÖVRIGT Kurs T1 är grunden för all trafiksäkerhetsutbildning vid GHJ.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg Principer för trafiksäkerhetsarbetet Säkerhetsmedvetande	1 tim	
Första hjälpen/Hjärt-lungräddning	6 tim teori	och praktik
Säkerhetstjänst MRO såo. Anvisningarna, tillämpliga delar av § 1 samt § 2-5, 9:2c-d, 9:4-5, 14:1, 14:4-6, 14:9-11, 20-22, 25, 27:1, 29:1-4, 29:6-8, 31:1-2, 45:8, 85:1 och 92 GHJ dokument. Tillämpliga delar av GHJF 2, 10, 12, 15, 16 och 17. Hela GHJF 6, 9, 13 och 18	6 tim 9 tim	
Praktik som bromsare, stationskarl och tillsyningsman för A-arbete		8 tim
Skriftligt prov	1,5 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	21 tim	8 tim

4.2.2 Trafikutbildning II (T2)

BESLUTSDATUM 2012-10-15	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs T1	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Lägst kurs T2, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är aktiva i befattningar enligt kurs T1 och som vill engagera sig i trafiken med fordon.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de självständigt och på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som växlingsledare.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING En egen tur som växlingsledare under handledning.
ÖVRIGT Kurs T2 är grunden för all trafiksäkerhetsutbildning vid GHJ för åkande personal såsom förare, eldare ånglok, tågpersonal, banchef, signalmästare, besiktare bana och besiktare signal. De delar av MRO säo och GHJ dokument som omfattas av kurs T1 ska även gås igenom men bör ses som en repetition av tidigare kunskaper.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg Skillnader mot kurs T1	1 tim	
Säkerhetstjänst MRO säo. Anvisningarna, tillämpliga delar av § 1 samt § 2-5, 8:1-2b, 8:5, 9:1-5, 10:4-9, 11, 14, 16, 20-22, 25-26:3, 27:1, 28-29:4, 29:6-8, 31:1-2, 35-36, 39-45, 49:1-4, 51:5, 52:2, 63, 65, 69-70, 72:2, 85, 92:1-4 och 92:10-11 S-blanketter GHJ dokument. Tillämpliga delar av GHJF 2, 10 och 12. Hela GHJF 6, 9, 11, 13, 15, 16, 17 och 18.	5 tim 1 tim 9 tim	
Praktik som växlingsledare		8 tim
Skriftligt prov	1,5 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	18 tim	8 tim

4.2.3 Trafikutbildning III (T3)

BESLUTSDATUM 2012-06-01	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs T2	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-4 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs T3, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är aktiva i befattningar enligt kurs T2 och som vill engagera sig i att leda trafiken under s.k. trafikdagar.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de självständigt och på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som tågledare eller tågklarerare.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING Två egna turer som tågledare eller tågklarerare under handledning.
ÖVRIGT De delar av MRO säo och GHJ dokument som omfattas av kurs T2 ska även gås igenom men bör ses som en repetition av tidigare kunskaper. Efter genomgången kurs T3 med godkänt resultat får en sådan person även ha befattning som arbetsansvarig.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg Skillnader mot kurs T2	1 tim	
Säkerhetstjänst MRO säo. Anvisningarna, tillämpliga delar av § 1 samt § 2-5, 8:1-2b, 8:5, 9:1-5, 10:4-9, 11, 14, 16, 20-22, 25-26:3, 27-29:8, 31:1-2, 35-36, 39-45, 47, 49:1-4, 51-52:2, 61, 63, 65, 69-70, 72:2, 85, 92:1-4 och 92:10-11 S-blanketter GHJ dokument. Tillämpliga delar av GHJF 12. Hela GHJF 2, 6, 9, 10, 11, 13 och 18. GHJ dokument.	5 tim 1 tim 6 tim	
Praktik som tågledare/tågklarerare		8 tim
Skriftligt prov	1,5 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	15 tim	8 tim

4.3 Ämnesspecifika utbildningar

4.3.1 Arbetsansvarig (AA)

BESLUTSDATUM 2007-02-08	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs T2	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs T3, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är aktiva i befattningar enligt kurs T2 och som vill engagera sig i att leda arbetet vid s.k. arbetsdagar.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de självständigt och på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som arbetsansvarig.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING En egen tur som arbetsansvarig under handledning.
ÖVRIGT Kurs AA ska ses som en kompletterande utbildning till kurs T2. Kompetensen som arbetsansvarig kan även nås genom kursen T3.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg	0,5 tim	
Säkerhetstjänst GHJ dokument. Tillämpliga delar av GHJF 12. Hela GHJF 2, 6, 9, 10, 11, 13 och 18. GHJ dokument.	6 tim	
Praktik som arbetsansvarig		8 tim
Skriftligt prov	1 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	8 tim	8 tim

4.3.2 Banarbetare (Barb)

BESLUTSDATUM 2007-02-08	EXAMINATION Muntligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs A	NIVÅ FÖR GODKÄNT Efter lärarens bedömning
ANTAL DELTAGARE 2-12 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Goda ämneskunskaper

MÅLGRUPP Personer som vill bli aktiva i GHJ banavdelnings verksamhet.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som banarbetare.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING En dags banarbete under handledning.
ÖVRIGT Kurs Barb är till stora delar lärande i arbete och bedömningen ska därför proportionerligt fördelas mellan teori och praktik. Som kurslitteratur används bl.a. Kungliga Järnvägsstyrelsens »Banlära« i två band från 1916.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg	0,5 tim	
Banarbete Banarbetets organisation Banans under- och överbyggnad GHJF 14 i tillämpliga delar Banunderhåll Banarbetet i teorin	6 tim	
Praktik som banarbetare		8 tim
Muntligt prov	1 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	8 tim	8 tim

4.3.3 Besiktare bana (Bebana)

BESLUTSDATUM 2013-01-09	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs T1 och Barb	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs Beba, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är aktiva i befattning enligt kurs Barb och T1 och som vill engagera sig i att besiktiga och syna banan.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de självständigt och på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som besiktare bana.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING En dags arbete som besiktare bana under handledning.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg	0,5 tim	
Grundläggande regler och lagar Regler och lagar Rutiner Dokumentation Bedömningar	3 tim	
Banöverbyggnad Spår Spårgeometri Växlar	4 tim 3 tim 3 tim	
Banunderbyggnad Konstbyggnader Broar Bergtekniska anläggningar Trummor Diken och dräneringar Geoteknik	4 tim	
Övriga anläggningar Fritt utrymme Plattformar Plankorsningar Sikt	4 tim	

Skyltar, tavlor Stängsel Övriga anordningar		
Praktik som besiktare bana		12 tim
Skriftligt prov	1,5 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	22 tim	12 tim

4.3.4 Förare motorlok (Motf)

BESLUTSDATUM 2007-02-08	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs T2	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs Motf, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är aktiva i befattning enligt kurs T2 och som vill engagera sig i att framföra motorlok.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de självständigt och på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som förare motorlok.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING Två egna turer som förare motorlok under handledning.
ÖVRIGT Som kurslitteratur används bl.a. »Instruktion för lokpersonal vid Gotlands Hesselby Jernväg« samt SJH 333.16 Handhavande av lokomotor litt Z43, Z43m, Z4p. Under kursen ska skillnaderna mellan Z4p 312 och övriga lokomotorer belysas. För den tekniska beskrivning av lokomotor Z4p 312 används avsnitten i SJH 333.16 för Z43 medan för övriga lokomotorer används avsnitten i SJH 333.16 för Z4p.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg Historik kring Z4p	1 tim	
Övergripande Apparatplacering Hydrauldrift Tekniska scheman Övervakningssystem	3 tim	
Funktion Ramverk och hjulsats Stöt- och draginrättning Motor och kraftöverföring Multipeldrift Motorövervakning Hydraulväxel Mekanisk växel	3 tim	

Växelövervakning Bromssystem		
Instruktion för lokpersonal vid Gotlands Hesselby Jernväg i tillämpliga delar	3 tim	
Praktik som förare motorlok Klargöring Funktionskontroll Kör- och bromsteknik Övningskörning utan och med vagnar Avställning Felsökning		12 tim
Skriftligt prov	1,5 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	12 tim	12 tim

4.3.5 Eldare ånglok (Ånge)

BESLUTSDATUM 2007-02-08	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs Motf	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs Ångf, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är aktiva i befattning som förare motorlok och som vill engagera sig i att vara eldare ånglok.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som eldare ånglok.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING Två egna turer som eldare ånglok under handledning.
ÖVRIGT Som kurslitteratur används bl.a. »Instruktion för lokpersonal vid Gotlands Hesselby Jernväg« och Kungliga Järnvägsstyrelsens »Ånglokslära« från 1949.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg Kort historik kring ånglok	1 tim	
Ramverk Mekanisk uppbyggnad Hjulsats Fjädring Lager Stöt- och draginrättning Cylindrar Koppelstänger	3 tim	
Panna Termodynamik Eldning Injektorer Övrig kringutrustning Matarvatten	3 tim	
Instruktion för lokpersonal vid Gotlands Hesselby Jernväg i tillämpliga delar	3 tim	

Praktik som eldare ånglok Påeldning Smörjning Putsning Funktionskontroll Pannans skötsel Avställning		12 tim
Skriftligt prov	1,5 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	12 tim	12 tim

4.3.6 Förare ånglok (Ångf)

BESLUTSDATUM 2007-02-08	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs Ånge	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs Ångf, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är aktiva i befattning som eldare ånglok och som vill engagera sig i att framföra ånglok.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de självständigt och på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som förare ånglok.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING Två egna turer som förare ånglok under handledning.
ÖVRIGT Som kurslitteratur används bl.a. »Instruktion för lokpersonal vid Gotlands Hesselby Jernväg« och Kungliga Järnvägsstyrelsens »Ånglokslära« från 1949.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg Skillnader mot kurs Ånge	1 tim	
Instruktion för lokpersonal vid Gotlands Hesselby Jernväg i tillämpliga delar	3 tim	
Broms Manuell broms Ångbroms Tryckluftbroms	3 tim	
Praktik som förare ånglok Klargöring Funktionskontroll Kör- och bromsteknik Tillsyn Övningskörning utan och med vagnar		12 tim
Skriftligt prov	1,5 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	9 tim	12 tim

4.3.7 Reparator dragfordon (Dragrep)

BESLUTSDATUM 2007-02-08	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs A	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs Dragrep, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som vill bli aktiva i GHJ maskinavdelnings verksamhet kring reparation av dragfordon.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de självständigt och på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som reparator dragfordon.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING En dags reparationsarbete på ånglok och en dags reparationsarbete på motorlok under handledning.
ÖVRIGT Som kurslitteratur används bl.a. »Instruktion för lokpersonal vid Gotlands Hesselby Jernväg«, Kungliga Järnvägsstyrelsens »Ånglokslära« från 1949 samt SJH 333.16 Handhavande av lokomotor litt Z43, Z43m, Z4p. Har kursdeltagare redan godkända dokumenterade kunskaper om delar av kursens innehåll kan de delarna av kursen utgå.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg Förhållningssätt till museala fordon	1 tim	
Övergripande Z4p Apparatplacering Hydrauldrift Tekniska scheman Övervakningssystem	3 tim	
Funktion Z4p Ramverk och hjulsats Stöt- och draginrättning Motor och kraftöverföring Multipeldrift Motorövervakning Hydraulväxel Mekanisk växel	3 tim	

Växelövervakning Bromssystem		
Felsökning och underhåll Z4p	3 tim	
Ramverk ånglok Mekanisk uppbyggnad Hjulsats Fjädring Lager Stöt- och draginrättning Cylindrar Koppelstänger	3 tim	
Panna ånglok Termodynamik Eldning Injektorer Övrig kringutrustning Matarvatten	3 tim	
Broms ånglok Manuell broms Ångbroms Tryckluftbroms	3 tim	
Felsökning och underhåll ånglok	3 tim	
Praktik som reparatör dragfordon Felsökning, reparation och underhåll Z4p Felsökning, reparation och underhåll ånglok		8 tim 8 tim
Skriftligt prov	1,5 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	24 tim	16 tim

4.3.8 Besiktare dragfordon (Bedrag)

BESLUTSDATUM 2007-02-08	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs Dragrep	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs Bedrag, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är aktiva i befattning som reparatör dragfordon och som vill engagera sig i att besiktiga dragfordon.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de självständigt och på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som besiktare dragfordon.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING En dags besiktningsarbete på dragfordon under handledning.
ÖVRIGT

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg	0,5 tim	
Grundläggande regler och lagar Regler och lagar Rutiner Dokumentation Bedömningsteknik	3 tim	
GHJF 12 Fordonsföreskrifter	1 tim	
Praktik som besiktare dragfordon		4 tim
Skriftligt prov	1 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	6 tim	4 tim

4.3.9 Reparator vagnar (Vagnrep)

BESLUTSDATUM 2007-02-08	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs A	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs Vagnrep, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som vill bli aktiva i GHJ maskinavdelnings verksamhet kring reparation av vagnar.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de självständigt och på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som reparatör vagnar.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING En dags reparationsarbete på vagnar under handledning.
ÖVRIGT Som kurslitteratur används bl.a. Nothins »Vagnlära« från 1913.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg Förhållningssätt till museala fordon	1 tim	
Uppbyggnad Apparatplacering Mekanisk uppbyggnad Underrede Hjulsats och bromsar Stöt- och draginrättning Fjädring Lager Korg, plattformar och fotsteg Lastsäkringanordningar	6 tim	
Felsökning och underhåll	3 tim	
Praktik som reparatör vagnar Felsökning, reparation och underhåll		8 tim
Skriftligt prov	1,5 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	12 tim	8 tim

4.3.10 Besiktare vagnar (Bevagn)

BESLUTSDATUM 2007-02-08	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs Vagnrep	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs Bevagn, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är aktiva i befattning som reparatör vagnar och som vill engagera sig i att besiktiga vagnar.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de självständigt och på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som besiktare vagnar.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING En dags besiktningsarbete på vagnar under handledning.
ÖVRIGT

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg	0,5 tim	
Grundläggande regler och lagar Regler och lagar Rutiner Dokumentation Bedömningsteknik	3 tim	
GHJF 12 Fordonsföreskrifter	1 tim	
Praktik som besiktare vagnar		4 tim
Skriftligt prov	1 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	6 tim	4 tim

4.3.11 Besiktare Signal (Besign)

BESLUTSDATUM	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs T2	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs Besign, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är aktiva i befattning enligt kurs Sirep och T2 och som vill engagera sig i att besiktiga och syna banan.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de självständigt och på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som besiktare signal.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING En dags arbete som besiktare signal under handledning.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Under utarbetande		
Praktik som signalbesiktare		8 tim
Skriftligt prov	1,5 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	8 tim	8 tim

4.3.12 Signalreparatör (Sirep)

BESLUTSDATUM 2007-02-08	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs T1	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs Sirep, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är aktiva i befattning enligt kurs T1 och som vill engagera sig i att reparera signalanläggningar.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som signalreparatör.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING En dags arbete som signalreparatör under handledning.
ÖVRIGT Kursdeltagarna ska minst ha kunskaper i normal el- och teleteknik samt gärna kännedom om allmän signalteknik.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg Signalanläggningar vid GHJ	1 tim	
Signalteknik Signalanläggningars säkerhetskrav Semaforens delar och funktion Bomanläggningens delar och funktion	6 tim	
Praktik som signalreparatör		8 tim
Skriftligt prov	1,5 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	8 tim	8 tim

4.3.13 Tågpersonal (Tps)

BESLUTSDATUM 2007-02-08	EXAMINATION Skriftligt prov och bedömning
VILLKOR FÖR DELTAGANDE Godkänd i kurs T1 eller T2	NIVÅ FÖR GODKÄNT 75 procent rätt svar
ANTAL DELTAGARE 2-8 personer	BEHÖRIGHETSKRAV FÖR LÄRARE Kurs Tps, god erfarenhet

MÅLGRUPP Personer som är aktiva i befattning enligt kurs T1 eller T2 och som vill engagera sig i att arbeta ombord på tåg.
MÅL Deltagarna ska efter genomgången utbildning, med godkänt resultat, ha sådana kunskaper att de på ett säkert sätt kan utföra arbetsuppgifterna som konduktör eller tågbefälhavare.
KRAV PÅ TILLÄMPNING EFTER UTBILDNING En egen tur som konduktör eller tågbefälhavare under handledning.
ÖVRIGT Beroende på deltagarnas förkunskaper i kurs T1 eller T2 får deltagarna efter kursen ha befattningar som konduktör respektive tågbefälhavare. Deltagaren får efter förkunskaperna praktisera som antingen konduktör eller tågbefälhavare. En konduktör som efter kurs Tps blir godkänd i kursen T2 får automatiskt ha befattning som tågbefälhavare.

INNEHÅLL	TEORI	PRAKTIK
Introduktion Kursens upplägg Skillnaden konduktör och tågbefälhavare	0,5 tim	
Biljetter Taxa Växelkassa	2 tim	
Service ombord Bemötande Guidning	4 tim	
Praktik som konduktör eller tågbefälhavare		8 tim
Skriftligt prov	1 tim	
Utvärdering	0,5 tim	
Summa	8 tim	8 tim